

31.10.1517

31.10.2017 er det 500 år siden den tyske munken Martin Luther offentligjorde sine berømte avlatsteser i Wittenberg, noe som skulle vise seg å forandre store deler av verden.

DEN NORSKE KYRKJA
Bjørgvin bispedømme

1517 - 2017

GLOBAL REFORMASJONSMARKERING
- LIBERATED BY GOD`S GRACE

DEN NORSKE KYRKJA

Bjergvin bispedøme

NÅDEN ALENE

HOVEDTEMA: LOKALT – NASJONALT - INTERNASJONALT

Frelsen er ikke til salgs

Mennesket er ikke til salgs

Skaperverket er ikke til salgs

<https://kirken.no/nb-NO/reformasjon-2017/nade/>

DEN NORSKE KYRKJA
Bjergvin bispedøme

VARSEL OM LUTHERSKE TENDENSER

I 1526 mottok erkebiskop Olav Engelbrektsson i Nidaros det første av flere klagebrev om at lutherske tendenser gjør seg gjeldende i Bergen. Det var ingen tilfeldighet at Luthers lære fikk grobunn i Bergen, og at hanseatene var ivrige forkjempere for den nye lære.

NORGES REFORMASJONSBY

Bergen v. Bjørgvin bispedømme er 4. mars vertskap for en Reformasjonsutstilling på rundreise til 68 byer i Europa (The European Roadmap), - og har status som Norges Reformasjonsby i 2017. Begivenhetene i Bergen er del av den nasjonale og internasjonale Reformasjonsmarkeringen i 2017.

DEN NORSKE KYRKJA
Bjørgvin bispedømme

REFORMASJONSBYEN BERGEN 2017

DEN NORSKE KYRKJA
Bjørgvin bispedøme

VISJON

- Synliggjøre spor av reformasjonen i samfunnet
- Feire de gode fruktene av reformasjonen
- Gi impulser til debatt om våre samfunnsverdier

MÅL

Synliggjøre og aktualisere verdiene til Den norske kirke for alle

Løfte vår felles-europeiske og bergenske samfunns- og kirkehistorie på en ny og interessant måte, til et nytt publikum

Legge til rette for og oppmuntre til et mangfold av aktiviteter i og utenfor kirken.

DEN NORSKE KYRKJA
Bjergvin bispedøme

<https://r2017.org/europaeischer-stationenweg/>

<https://kirken.no/nb-NO/reformasjon-2017/>

<https://kirken.no/nb-NO/reformasjon-2017/luther500-lenker/>

REFORMASJONSBYEN BERGEN 2017

EIERSTRUKTUR:

Bjørgvin bispedømme – Bergen kommune – Bergen Domkirke menighet – Bergen kirkelige fellesråd - Eierutvalg - Arbeidsgruppe – TenkeTank

GREP:

informere - invitere – inspirere:

tenkelige og utenkelige mennesker og miljø til samspill om synliggjøring av vårt felles lutherske verdigrunnlag

DEN NORSKE KYRKJA
Bjørgvin bispedømme

3. - 7. MARS LUTHER-FESTDAGER

3.3 – 5.3: Lutherier – for familier og folk flest

3.3 - fredag : Vorspiel – Luthernatt - for unge voksne

4.3 - lørdag: R2017 – Hovedfesten

Reformasjonsbussen er i Reformasjonsbyen Bergen

5.3 - søndag: Festgudstjeneste - Kirkeledermøte – Folkemøte - Konsert

6.-7. – mandag/tirsdag: Progressive Protestanter? Luther Forskningsdager

FREDAG 3. MARS - VORSPIEL

- 10 – 15 Prekenkappleik – retorikk/formidlingstips
- 18 – 24 Luthernatt i Reformasjonbyen:
- 18 SalmeSjokk i Domkirken - alle kor i Bjørgvin er velkommen til å bidra
- 18 – 21 Nåde i ulike religioner – Nåde for alle - Bryggens museum/Mariakirken
Arrangør: Kirkelig dialogsenter i Bergen
- 19 Young Lutherans i St. Jakob
- 20 Fortellerteater
- 18 – 21 Vandringer i Reformasjonsbyen
- 22 Hvem preiker best? Presten eller pinsepastoren? - Logen Bar

LØRDAG 4. MARS – REFORMASJONSBYEN ER BERGEN

11. – 20. Roadmap 2017– Reformasjonsbussen på Festplassen

11. → Lutherland for barnefamilier i Nykirken
Alpeluer – Wittenberger - Teser
Finn Luther - Følg sporene etter reformasjonen
«Det var en gang et tårn»
Luther Flashmob
Salmestafett med trøorgler på Torgalmenningen

DEN NORSKE KYRKJA
Bjergvin bispedøme

4. MARS - SELVESTE LUTHERFESTDAGEN

13. Lutherfest-åpning på Torgalmenningen:

Appeller – allsalmesang – kor - solister – trøorgel – band
«Vår Gud han er så fast en borg» m. solister

15. Et samfunn i krise – Vårt svar // Luther-samtalen i Universitets aula
Folkemøte med toneangivende innledere

20. Nåde fram i tida Jubileumsforestilling i Johanneskirken
solister – R2017 ungdomskor (Åbo, Erfurt, London, Bergen) Bergen Domkor –
Orkester – Band. Musikalsk leder: Atle Halstensen

5. MARS – LUTHERFEST SØNDAG

I 1. Lutherland gudstjeneste for barn i Nykirken

Martin si vidunderlige verd - Verksted - pølser- saft - kaffe

I 1. Festgudstjeneste i Domkirken – Preses Helga Haugland Byfuglien og biskop Halvor Nordhaug. Bachs reformasjonskantate med kor, orkester og solister

I 3. Kirkekaffe - Bergen kirkelige fellesråd, Bergen domkirke menighet inviterer

DEN NORSKE KYRKJA
Bjergvin bispedøme

5. MARS – LUTHERFEST SØNDAG

- 14. Den sanselige reformasjonen - i Tårnsalen KODE I
Utvalgte kunstverk og salmer - Edvard Grieg Kor
- 13.-16. Kirken i en ny tid - Møte for kirkelige rådsledere i Bjørgvin
- 18. Folkemøte i Mariakirken – samtale med toneangivende forskere
- 20. Reformasjonskonsert i Domkirken

6. – 7. MARS – FAGLIG DISPUTT

MANDAG 6. MARS PROGRESSIVE PROTESTANTER I

10. – 16. Kirkekunst/interiør i tiden før og etter reformasjonen

Forskere fra land rundt Nordsjøen: Storbritannia, Nederland, Tyskland, Danmark og Norge. På Bryggens museum

Et samarbeid mellom Kirkekunstsamlingen ved Universitetsmuséet i Bergen, Bymuséet i Bergen og Bjørgvin bispedømme.

19. – 20.30 Reformasjonen – en forbannelse?

Åpent debattmøte med utvalgte forskere - Litteraturhuset i Bergen

DEN NORSKE KYRKJA
Bjørgvin bispedømme

6. – 7. MARS – FAGLIG DISPUTT

TIRSDAG 7. MARS PROGRESSIVE PROTESTANTER II

9. -16. Progressive Protestanter II

Universitetets Aula - Vertskap: NLA Høgskolen og UiB

- Protestantisk kirke og misjons betydning for samfunnsutviklingen
- Brudd og kontinuitet
- Fornyelse og modernitet

SMM- Mellom-kirkelig Råd – NMS – DIGNI – AREOPAGOS – VID/MISJONSHØGKOLEN – NCA – HiT - UiB – Institutt for AHKR

19.-20.30 Reformasjonen – en velsignelse ?

Åpent debattmøte med utvalgte forskere
Litteraturhuset i Bergen

DEN NORSKE KYRKJA
Bjergvin bispedøme

BARN OG UNGE

Martin si vidunderlege Verd

– pedagogisk forundringspakke for menighetene - trosopplæringsmidler

Workshop for ungdom - Ung Katedral /St. Jakob

Åbo/Turku – London / Southwark – Erfurt / Thüringen og Bjørgvin

Bergen kommune, Hordaland fylkeskommune – Bjørgvin bispedømme
ved Ungdomsrådet

DEN NORSKE KYRKJA

Bjørgvin bispedømme

HELE ÅRET

- LUTHER ØRE - Møteserie på Litteraturhuset – høst 2016 – vår og høst 2017
- TESER I TIDEN - ukentlig frokostmøte med morgendagen teser
(Kirkens Bymisjon/Bjørgvin BD) - 2017
- FINN LUTHER - i bergensregionen og kirkene – digitalt formidlingsverktøy
(Kirkekunstsamlingen UIB/Bymuséet i Bergen)

I Bjørgvin bispedømme:

LEKMANNSPREDIKANTER – preken/vitnesbyrd/tekstrefleksjon fire søndager i 2017

LÅN EN PREST – for barnehager, skoler, foreninger, lag. Kontakt ditt lokale soknerådskontor/bibliotek

DEN NORSKE KYRKJA
Bjørgvin bispedømme

HELE ÅRET

Nasjonalt:

MARKERINGSGUDSTJENESTER i LANDETS DOMKIRKER – 29.10

FIRE TEMAGUDSTJENESTER – 27.8, 17.9, 15.10, 19.11

SELVE MARKERINGSDAGEN – 31.10

- Reformasjonen på 500 minutter NRK
- Høytidsgudstjeneste i Nidarosdomen

DEN NORSKE KYRKJA
Bjergvin bispedøme

SALMER – KUNST - KULTUR

- Bergen Filharmoniske Orkester – Brahms: Ein deutsches Requiem – torsdag 6. og fredag 7. april
- Hordaland Teater og Barnas Katedral – Josef og brørne hans – Kirke-turné i Hordaland/Sogn og Fjordane
- Salmer langs Vestkysten fra Højer til Alstahaug Brorson- Nordahl Brun – Peter Dass - salmedigtere langs kysten i det gamle Dansk-Norske dobbeltmonarki

Prosjektidéer under utvikling i dialog med:

Griegakademiet, institutt for musikk, UiB // Kunsthøgskolen i Bergen // BAS – Bergen
Arkitekthøgskole // Bergen offentlige Bibliotek

DEN NORSKE KYRKJA
Bjørgvin bispedøme

MED FORBEHOLD

Vi gjør oppmerksom på at planene som her er skissert – er under utvikling og avklaring, og derfor vil kunne bli endret.

01.9.2016

Bjørgvin bispedømme

Ragna Sofie Grung Moe

Seniorrådgiver – kultur/prosjektleder for Reformasjonsbyen Bergen 2017

rm548@kyrkja.no // mob. 95277371

DEN NORSKE KYRKJA

Bjørgvin bispedømme

